

Toponimul „Jidov,, și derivatele sale în raport cu stațiunile arheologice din Oltenia

“Jidov” toponym and its derivatives in relation to the archaeological sites in Oltenia

Cătălin Nicolae PĂTROI

Rezumat: Unul din toponimele semnalate în Oltenia, cu o largă răspândire pe întreg teritoriul României, este cel de „*Jidov/Jidovi*,,. Din punct de vedere semantic, termenul de *jidov* indică nume de locuri care sunt asociate cu ființe uriașe.

Toponime atribuite *jidovilor* și în care s-au descoperit vestigii din perioada dacică și romană sunt numeroase. Iată câteva descoperiri din Oltenia unde au existat cetăți dacice fortificate: *Cetatea Jidovilor*,, sau „*La Jidovi*,, Coțofenii din Dos, jud. Dolj,,*Cetățuia Jidovei*,, (Lazu, Com. Terpezița, jud. Dolj), „*La Jidovii*,, (Bucovăț, Com. Bucovăț, Jud. Dolj), „*Piscul cu Jidovi*,, (Morunglav, Com. Morunglav, Jud. Olt), „*Piscul cu Jidovi*,, (Tetoiu, Com. Tetoiu, Jud. Vâlcea), „*Oborul Jidovilor*,,(Polovragi, Com. Polovragi, Jud. Gorj). Alte puncte sunt „*Dealul Mormântul Jidovului*,, (Bala de Sus, Com. Bala, Jud. Mehedinți), „*Pădurea Jidovilor*,, de la Pădina Mică, com. Pădina, jud. Mehedinți, etc.

Prin urmare, cum vestigii atribuite dacilor, dar și preistorice, au fost găsite mereu în asociere cu astfel de toponime, propun ca aceste locuri să fie evaluate și diagnosticate arheologic.

Abstract: One of the toponyms reported in Oltenia, with a wide spread on the Romanian territory, is that of “*Jidov / Jidovi*”. From a semantic point of view, the term “*Jidov*” indicates numerous designations of places that are associated with huge beings. The toponyms assigned to “*Jidovs*” in which vestiges of the Dacian and Roman period were discovered are numerous. Here are some discoveries from Oltenia where there were fortified Dacian fortresses: the Fortress of the Jidovi or „*La Jidovi*,, Coțofenii din Dos, Dolj county, „*Cetățuia Jidovei*” (the Stronhold of Jidovei) (Lazu, Terpezița, Dolj county), „*La Jidovii*,, (Bucovăț, Bucovăț Commune, Dolj county), „*Piscul cu Jidovi* (The Jodovi Peak) „, (Morunglav, Morunglav Commune, Olt county), „*Piscul cu Jidovi* (The Peak with Jidovi),, (Tetoiu, Tetoiu commune, Vâlcea county), „*Oborul Jidovilor*,, (Polovragi, Polovragi commune, Gorj county). Other sites are “*The Hill of the Jidov's Tomb*” (Bala de Sus, Bala Commune, Mehedinți County), “*Jidovilor Forest*”, from Pădina Mică, Pădina Commune, jud. Mehedinți County, etc. Therefore, since there were prehistoric artifacts and also artifacts attributed to Dacians, that were always associated with these toponyms, I propose that these places be evaluated and diagnosed archaeologically.

Cuvinte cheie: uriași, situri, cetăți dacice, fortificații, descoperiri, mitologie, toponime, cercetări arheologice.

Keywords: giants, sites, Dacian fortresses, fortifications, discoveries, mythology, toponyms, archaeological research.

Unul dintre toponimele semnalate în Oltenia, cu o largă răspândire pe întreg teritoriul României, este cel de „*Jidov/Jidovi*,“

jidov sm [At: COD. VOR. 4/5 / A și: *jidov* / V: ~dău, ~duv / Pl: ~i / E: slv *жидовинъ*] 1 (Îvp) Evreu. 2 (Azi dep) Jidan (1). 3 (Mit) Ființă supranaturală reprezentând un uriaș. 4 (Reg; pex) Om voinic. 5 (Reg; ie) De când cu ~ii Din vechime. 6 (Reg; d. oameni; ie) A fi rupt din ~i A fi voinic. 7 Om foarte bogat. Sursa <https://dexonline.ro/definitie/jidov>

XXX 2010 – **Micul Dicționar Academic**. Ediția a II-a, Academia Română. Institutul de Lingvistică, Editura Univers Enciclopedic, București.

Pentru județul Mehedinți cercetările toponimice au relevat faptul că numele de „*jidov*,“ intră în grupa toponimelor care indică elemente geomorfice, mai precis un toponim care indică forma, aspectul sau însușirea locului (I. M. Ungureanu 2000: 62). Este întâlnit, cu sensul de pantă (sat Bala), deal, cap de deal cu pădure, sub formele *Jidovina* - dealuri în satul Dâlma (I. N. Lahovari 1901: 101, vol. 3), *Botu Jidovilor* (sat Corzu), *Cracu Jidovilor* (sate Bala, Runcușoru), *Colina Jidovilor* (sat Corzu), *Jidova*, etc.

Cum etnografia se împletește cu toponimia, înainte de a aborda subiectul propus, am să redau o legendă foarte frumoasă din partea de nord a Mehedințiului, mai precis din UAT Izverna. Legenda ne spune că „*un jidov s-a apucat să facă moară și a dat cu sapa în munte acolo si-a azvârit cuțuiu tocmai la Turtaba, unde se găsește și astăzi*,“ (I. M. Ungureanu 2000: 81). Astfel de însușiri fizice, gigantești, sunt specifice uriașilor. Legende despre aceștia sunt numeroase în zona montană și colinară a Olteniei. Referitor la originea acestora S. M. Barutciuff spunea că „*originea giganților pare să fie dublă: pe de o parte, de un amestec între figurarea biblică și aportul Antichității clasice, pe de altă parte, de o mitologie populară difuzată de cultura orală. Vechiul Testament îi menționează în capitolele Facerea, Numerii ori Cartea lui Baruh. Credințele românești despre înzestrările fizice ale uriașilor nu se deosebesc prea mult de cele străine: înalți de câțiva metri, pășesc de pe un deal pe altul, biruiesc cete de oameni, smulg copaci din pământ, dorm și mănâncă în picioare. Uriașii din legendele autohtone sunt antropomorfi fiind cunoscuți și sub numele de jidovi și îi găsim prezenți în toată Oltenia,*“ (S. M. Barutciuff 2007: 50). O discuție mult mai largă despre zona de legendă și folclor ce există în jurul uriașilor și jidovilor există într-un volum dedicat Brazdei lui Novac în Oltenia, Novac/Iorgovan fiind poate cel mai celebru uriaș din mitologia românească (C. N. Pătroi 2020:17-18).

Alte sensuri și denumiri sub care regăsim toponimul *jidovi* în satele din Mehedinți sunt: *Groapa Jidovilor* (depresiune, sat Corzu), *Izlazu Jidovilor* (viroagă, sat Corzu), *Pârâul Jidovilor* (scursură, sat Corzu), *Valea Jidovilor* (ogaș), *Dealu Jidovana* (movilă, sat Runcușoru), *Dosu Jidovilor* (pădure), *Fața*

Jidovilor (coastă de deal, sat Runcușoru), *Jidovini* (platou de deal), *Jidovinele* (ridicături de pământ pe deal, fost sat Pitulași, actual Bârda, UAT Malovăț), *Jidovanele* (vârfuri de deal), *Bârca Jdovinii* (deal cu ogaș, sat Godeanu), *Jdovinu* (crac de deal, sat Godeanu), *Jidoștița* (nume de sat), etc. (I. M. Ungureanu 2000: 80), *Zădelnic/Jidelnic* (deal cu urme de zgură, sat Podeni), etc.

Evident, acest toponim nu este un atribut doar al Mehedințiului și al regiunii Oltenia fiind întâlnit și în alte zone geografice din România sub nume asemănătoare sau chiar identice. Amintim doar câteva astfel de locuri: *Jidava* (Muscel, fortificație romană), *Jidova* (județul Buzău, denumire a vârfului *Cetățuia*), *Jidini* (deal în județul Tulcea, sat Ciucurova), etc.

Din punct de vedere semantic, termenul de *jidov* indică nume de locuri care sunt asociate cu ființe uriașe. Un exemplu în acest sens poate fi descoperirea unui femur cu dimensiunea de cca. 2m de către Al. Bărcăcile, în satul Corzu, UAT Bâcleș (I. M. Ungureanu 2000: 81).

În istoriografia românească există numeroase consemnări ale acestui termen și a derivatelor sale, însă niciuna dintre abordări nu a stârnit un ecou mai mare decât abordarea lui N. Densușianu din volumul *Dacia Preistorică*. Aceasta ne spunea că „în credința populară, în Oltenia, oamenii uriași au fost numiți „jidovi”, sau „tătari”.. O explicație (N. Densușianu 1913/reeditată 1986: 210) poate fi aceea că „tătar”, venea de la Tartaros în zona Daciei, care însemna Saturn (Cronos). Din Tartar s-a ajuns la „Tătar”..

În Oltenia există astfel de toponime: „*Dealul Tătăroaica*,” (Telești, Com. Telești, Jud. Gorj), „*Măgura Tătărască*,” (Bălănești, Com. Măruntei, Jud. Olt) și „*Horbuga Tătărască*,” (Piscoiu, Com. Stejari, Jud. Gorj), „*Dealul Tătarilor*,” (Dudașul Schelei, UAT Drobeta Turnu Severin, jud. Mehedinți), „*Ogașul Tătarilor*,” (Ciocnița, UAT Strehiaia, jud. Mehedinți), etc. Pe „*Dealul Tătăroaica*,” (Telești, Com. Telești, Jud. Gorj) este o necropolă tumulară situată în Pădurea Stolojani, iar în apropiere a fost găsit tezaurul de pe Valea Neagră. În cel din urmă loc au fost descoperite urme de zidărie din perioada dacică, situate la sud de sat.

Toponime atribuite *jidovilor* și în care s-au descoperit vestigii din perioada dacică sunt numeroase. Iată câteva descoperiri din Oltenia unde au existat cetăți dacice fortificate: *Cetatea Jidovilor*, sau „*La Jidovi*,” Coțofenii din Dos, jud. Dolj, *Cetățuia Jidovei*, (Lazu, Com. Terpezița, jud. Dolj), „*La Jidovii*,” (Bucovăț, Com. Bucovăț, Jud. Dolj), „*Piscul cu Jidovi*,” (Morunglav, Com. Morunglav, Jud. Olt), „*Piscul cu Jidovi*,” (Tetoiu, Com. Tetoiu, Jud. Vâlcea), „*Oborul Jidovilor*, (Polovragi, Com. Polovragi, Jud. Gorj).

Alte puncte sunt „*Dealul Mormântul Jidovului*,” (Bala de Sus, Com. Bala, Jud. Mehedinți), „*Pădurea Jidovilor*,” de la Pădina Mică, com. Pădina, jud. Mehedinți, etc.

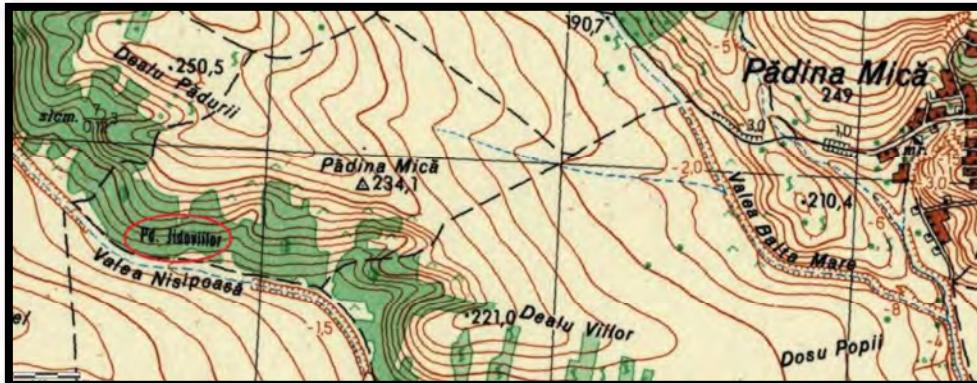

Fig. 1. Identificare pe hartă a punctului „*Pădurea Jidovilor*,“ din satul Pădina Mică, U.A.T. Pădina, jud. Mehedinți. Topo 1:25.000. Suport cartografic <https://portal.geomil.ro/arcgis/home/webmap/viewer.html?webmap=cce134f4a9694d9faa353983fbc15635>

Pe teritoriul localității Pădina Mică, jud. Mehedinți, izvoarele istorice de la începutul secolului al-XX-lea vorbesc despre „*Brazda lui Iorgovan*,“ care vine de la Breasta din Dolj, taie șoseaua Pădina Mare-Corlățelu, trece prin locurile „*Dosul Popei*,“ și „*Cocini*,“ (probabil pe Dealul Purcărețu) și ieșe pe la est de Măgura dintre hotarele localităților Pădina Mare, Pădina Mică și Corlățel (I. N. Lahovari 1901:645, vol. 3; O. G. Lecca 1937: 387). În această zonă prin care trece Brazda lui Novac se găsește și o pădure numită Pădurea Jidovilor, ce este situată la vest de satul Padina Mică, peste locul numit *Valea Jidovii*, aflată între Dealul Viilor (la nord) și Valea Nisipoasă, la sud (C. N. Pătroi 2020: 40-42).

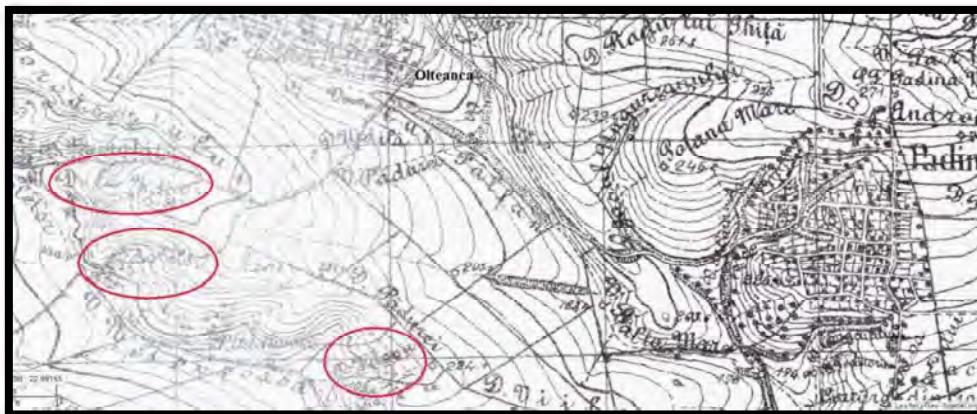

Fig. 2. Identificarea pe planurile directoare de tragere ale armatei a *Dealului La Jidovi* și a *Văii Jidovari* aflate la sud de satul Olteanca și a *Văii Jidovii*, de la vest de Padina Mică, jud. Mehedinți.

Suport cartografic <http://map.cimec.ro/Mapserver/#>

Și la sud-vest de satul Olteanca, jud. Mehedinți, pe planurile directoare de tragere ale armatei se poate observa că pădurea se află pe *Dealul La Jidovi* aflat între Valea Tarlalelor și Dealul Udlă. La sud de *Dealul La Jidovi* se găsește *Valea Jidovari*. La vest de satul Olteanca (P. Gherghe, R. A.. Popa 2013: 82), în locul numit „*La Izvor*,” sunt semnalate vestigii Verbicioara (G. Crăciunescu 2004: 40) și de epocă romană (M. Davidescu 1980: 166).

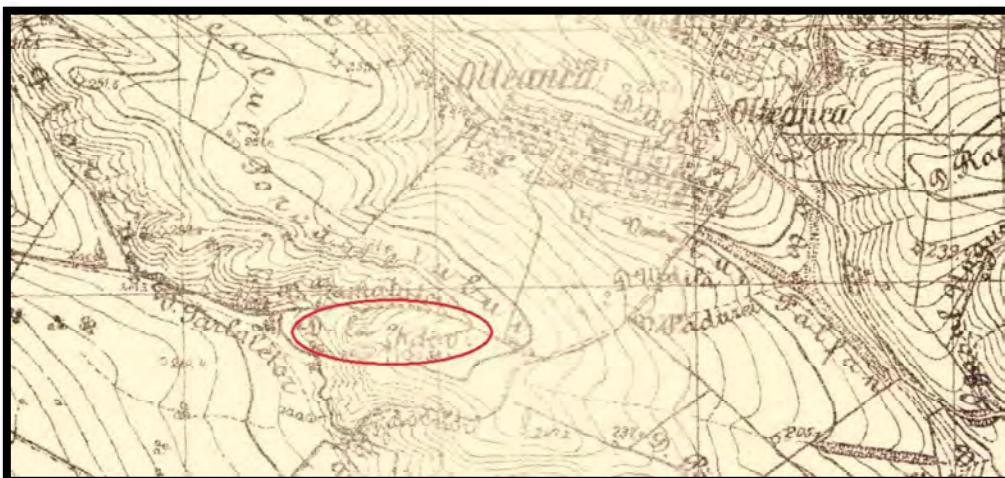

Fig. 3. Identificarea pe planurile directoare de tragere ale armatei a *Dealului La Jidovi* aflat la sud de satul Olteanca, jud. Mehedinți. Suport cartografic <http://map.cimec.ro/Mapserver/#>

Fig. 4. Identificarea pe planurile directoare de tragere ale armatei a *Dealului La Jidovi* și a *Văii Jidovari* aflate la sud de satul Olteanca și a *Văii Jidovii*, de la vest de Padina Mică, jud. Mehedinți.

Suport cartografic http://geoportal.gov.ro/viewers/ro_RO/index.html

La nord de Pădurea Jidovilor, pe teritoriul UAT Orevița Mare, jud. Mehedinți, a fost identificată o cetate fortificată cunoscută sub numele de „*Cetatea Latinilor*,“ Situl se află pe Dealul Măroiu numit și Dealul Cetate.

Stratigrafia a surprins nivele de locuire Glina, Basarabi, nivel dacic, nivel feudal timpuriu.

Rămânând în logica populară a faptului că dacii au fost numiți în Oltenia „*jidovi*,“ sau „*tătari*,“ semnalează în apropiere de așezarea „*Cetatea Latinilor*,“ și de Pădurea Jidovilor, Dealul Tătărăști de la vest de UAT Vânu Mare care ar trebui verificat arheologic.

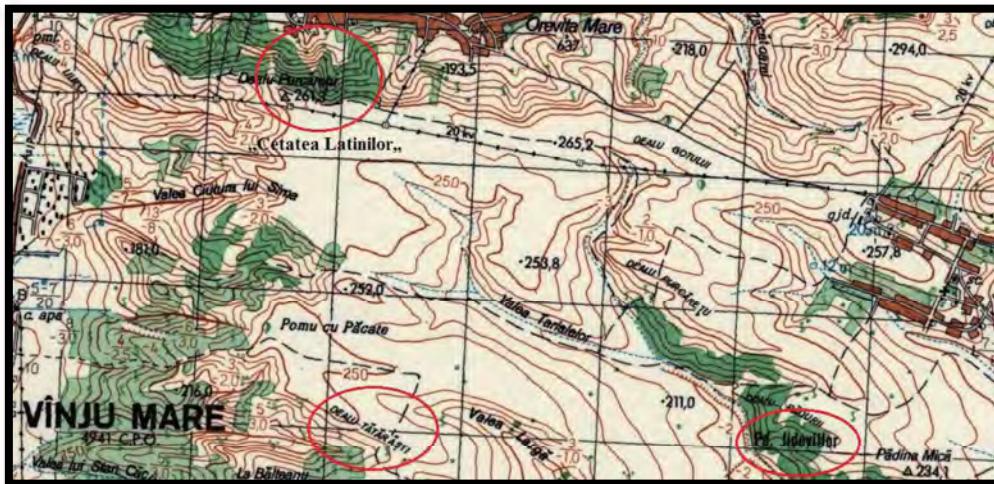

Fig. 5. Identificarea pe hartă a sitului „*Cetatea Latinilor*,“ de la Orevița Mare, jud. Mehedinți în raport cu Pădurea Jidovior (sat Pădina Mică) și Dealul Tătărăști (UAT Vânu Mare). Hartă scara 1:50000. Suport cartografic <https://portal.geomil.ro/arcgis/home/webmap/viewer.html?webmap=cce134f4a9694d9faa353983fbc15635>

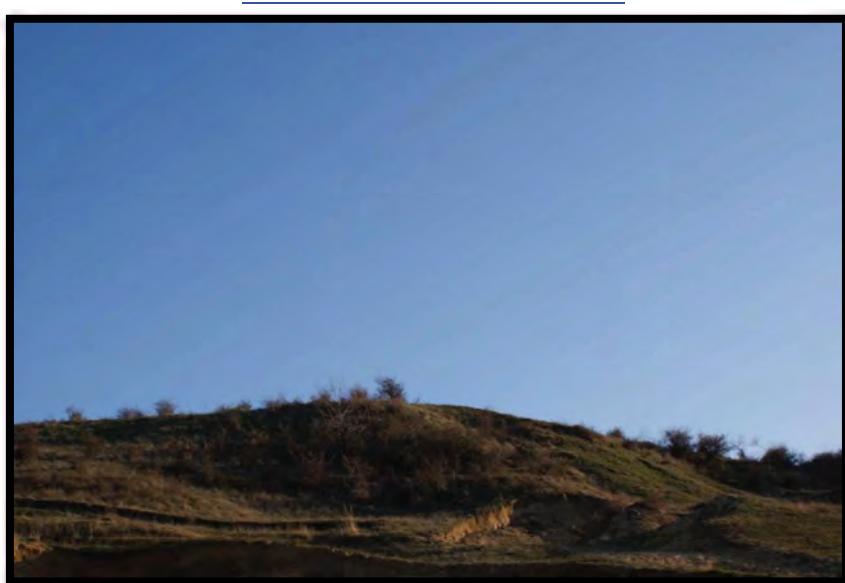

Fig. 6. Situl de la Orevița Mare, jud. Mehedinți, punct „*Cetatea Latină*,“

Pe teritoriul Oltenia am identificat o asociere a toponimelor *jidovi* și *morminți*. Un astfel de loc, unde sunt menționate *morminte de jidovi*, este U.A.T. Coșovenii de Jos, jud. Dolj. La sud-vest de localitate au fost semnalate „*două măguri cu dimensiuni de 100m unde ar fi fost înmormântați doi jidovi*„, (I. N. Lahovari 1901/vol. 1: 689).

La Balotești, U.A.T. Izvoru Bârzii, jud. Mehedinți sunt menționate „*Mormintele Uriasilor sau Jidovilor*”, iar în apropierea acestui loc funerar, în punctul „*Martalogi*”, este semnalată o cetate dacică fortificată.

La est de satul Gvardenița, U.A.T. Bălăcița, județ Mehedinți, între Valea Brătiorului și Ogașul lui Drugă, pe Dealul Gvardeniței, este locul numit „*Mormândăul*„. Probabil avem de a face cu o zonă în care, într-o anumită perioadă de timp a existat o necropolă și de aceea propun verificarea arheologică a acestui perimetru situat la nord de Brazda lui Novac, la o distanță mică. Locul de la sud de „*Mormândăul*„, se numește „*Dosul Martalogului*„, nume cunoscut în județul Mehedinți și pe teritoriul satului Balotești, U.A.T. Izvorul Bârzii, în locul „*La Martalogi*„, (D. Tudor 1968: 306) unde este semnalat și un *vicus* roman (C. N. Pătroi 2020: 46-47).

Potrivit DEX, acest cuvânt **MARTALÓG**, *martialog*, s. m. (Mai ales la pl.) are mai multe semnificații - Slujitor domnesc însărcinat cu paza granițelor și cu supravegherea punctelor vamale. – Din tc. **martoloz** „*marinar creștin de pe Dunăre*”. <https://dexonline.ro/definitie/martialogi>

Fig. 7. Identificarea pe planurile directoare de tragere ale armatei a locurilor „*Mormândăul*„ și „*Dosul Martalogului*„, la est de satul Gvardenița, U.A.T. Bălăcița, jud. Mehedinți. Suport cartografic <http://map.cimec.ro/Mapserver/#>

La nord-vest de Gvardenița, pe teritoriul UAT Botoșești-Paia, pe Dealul Cazacilor, se află o stațiune arheologică în care au fost semnalate vestigii dacice și romane. Din localitate, dintr-un punct necunoscut, a fost descoperit un fragment de relief votiv mithriac precum și o figurină din bronz reprezentându-l pe Mercurius (Al. Bărcăcăilă 1937: 131-132, fig 1-2).

Revenind la teritoriul satului Gvardenița, o serie de descoperiri monetare romane (o monedă Faustina, una de la Traian și una de la împăratul Hadrian) păstrate în colecția școlii din localitate (declarația din anul 1978 este păstrată la Direcția Județeană de Cultură Mehedinți) arată că în zonă există o stațiune arheologică încă nedescoperită.

La Corzu, U.A.T. Bâcleș, jud. Mehedinți se află „Dealul Jidovului”, (R. Stroe, D. Peptenatu 2011: 81). Locul se află la nord-vest de traseul Brazdei lui Novac de pe tronsonul Dobra-Gvardenița-Bălăcița.

Fig. 8. Identificarea a Dealului Jidovilor de la Corzu, U.A.T. Bâcleș, jud. Mehedinți. Suport cartografic <http://map.cimec.ro/Mapserver/#>

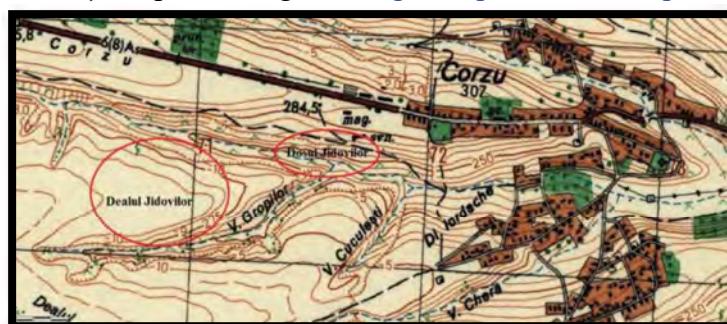

Fig. 9. Identificarea Dealului Jidovilor de la Corzu, U.A.T. Bâcleș, jud. Mehedinți pe hartă. Suport cartografic
<https://portal.geomil.ro/arcgis/home/webmap/viewer.html?webmap=cce134f4a9694d9faa353983fbc15635>

Fig. 10. Identificarea Dealului Jidovilor de la Corzu, U.A.T Bâcleş, jud.

Mehedinți pe imagine satelitară. Suport cartografic

<https://portal.geomil.ro/arcgis/home/webmap/viewer.html?webmap=cce134f4a9694d9faa353983fbc15635>

O altă referință extrem de interesantă o avem de la C. N. Plopșor care, citând un studiu al Ing. Popovici, spunea că „la satul *Cornățelul* (actual Corlățelu) în Blahnița (Mehedinți acum) se cunoaște un șanț vechi ca de trei palme de înalt și lat de un stânjen pe care românii îl numesc *Brazda jidovească*, alții îl zic *Troianul*...,(C. N. Plopșor 1927: 78).

Fig. 11. Brazda lui Novac la sud de Bălăcița și Gvardenița, jud. Mehedinți.

Suport cartografic http://geoportal.gov.ro/viewers/ro_RO/index.html

Pe teritoriul localității Pădina Mică, jud. Mehedinți, izvoarele istorice vechi vorbesc despre „*Brazda lui Iorgovan*„, care vine de la Breasta din Dolj, tăie șoseaua Pădina Mare-Corlățelu, trece prin locurile „*Dosul Popei*„, și

,,Cocini,, (probabil pe Dealul Purcărețu) și ieșe pe la est de Măgura dintre hotarele localităților Pădina Mare, Pădina Mică și Corlățel (I. N. Lahovari 1901:645, vol. 3; O. G. Lecca 1937: 387).

La sud de satul Castranova, jud. Dolj, fost sat Cacaleți, se găsește o „Movilă a Jidovilor,, unde au fost descoperite oase de oameni „uriași,, și olane (I. N. Lahovari 1901/vol. 3:101) pe care nu am reușit să o identific. La nord de localitate autorul semnalează încă 10 măguri în care au fost descoperite morminte. Încercând să localizez aceste puncte pe planurile directoare de tragere ale armatei am descoperit, la sud de satul Castranova, două puncte numite „La Morminte,, situate la sud de pârâul Georoc și în apropierea unui fost *Drum al Morilor* care pornea din Apele Vii spre Georocul Mare, pe la sud de Castranova.

Pe teritoriul U.A.T. Drăgotești, jud. Gorj, la nord de satul Bohorel, se află locul „Jidovia,,/„Jidovina,, zonă în care este semnalată o cetate, iar tradiția vorbește de faptul că acolo a locuit un „uriaș,, (I. N. Lahovari et. al. 1901/vol. 2: 245). În satul Drăgotești, din fostul *Plai al Văilor*, din jud. Mehedinți se află locul *Jidovi* sau *Râpa Șoimului* (I. N. Lahovari et. al. 1901/vol. 2: 100). D. Tudor semnala faptul că în cel din urmă sat, în punctele „Tarniță,, (spre Comănești) și la Râpa Șoimului a fost găsită ceramică romană (D. Tudor 1978: 220) și menționa aceste descopeririri pe teritoriul UAT Prunișor din jud. Mehedinți. În zona U.A.T. Prunișor nu am identificat satul Comănești, însă în Plaiul Cloșani, este un sat Comănești aflat în U.A.T. Bala, zonă în care a fost semnalat toponimul *jidovi*. Acolo există o Vale a Tarniței aflată în zona confluencei Homu-Răieni. O Vale Tarniță, o pădure Tarniță și un sat (actual Dealu Mare) se află și la sud de Baia de Aramă. Cu toate acestea, datorită faptului că la sud de satul Drăgotești din jud. Gorj se află localitatea Cojmănești, consider că locul amintit de D. Tudor este pe teritoriul județului Gorj și nu în U.A.T. Prunișor sau U.A.T. Bala. Cât despre punctul punctele „Tarniță,, aflat la nord de Cojmănești, jud. Gorj, acolo „este o ridicătură mare de pământ unde se găsesc oale romane,, (I. N. Lahovari et. al. 1901/vol. 2: 245).

În satul Hăiești, com. Săcelu, jud. Gorj, în punctul „Jidovi,, s-au găsit „monede romane, resturi de bâi, pietre sculptate și trei stâni din piatră,, informații transmise de către Gr. Tocilescu (P. Gherghe, C. Câslaru 2013: 349) care vorbea de existența unui castru în acel loc. Cercetările din acest loc de pe malul drept al Blahniței au dus la identificarea unei așezări romane de sec. II-III ce are 1,5ha. <http://ran.cimec.ro/sel.asp?descript=haiesti-sacelu-gorj-asezarea-romana-de-la-haiesti-jidovi-cod-sit-ran-81781.01>

În apropiere, pe teritoriul satului Magherești, jud. Gorj, în punctul „Grui,, se află o necropolă română. Acest loc se găsește pe Dealul Gruiul care se află între satele Magherești și Hăiești.

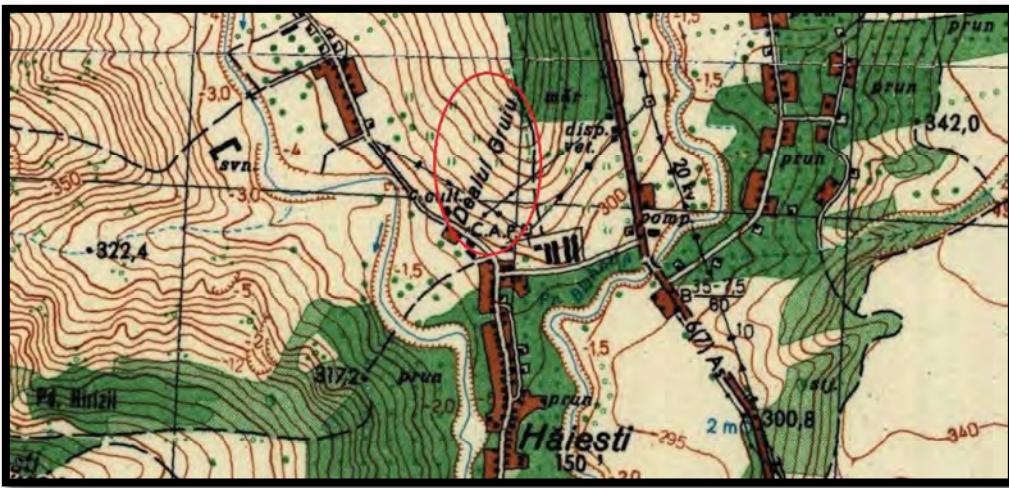

Fig. 12. Identificarea pe hartă a Dealului Grui dintre satele Hăiești și Magherești, jud. Gorj, zonă în care au fost identificate situri arheologice de epocă romană. Suport cartografic

<https://portal.geomil.ro/arcgis/home/webmap/viewer.html?webmap=cce134f4a9694d9faa353983fbc15635>

Fig. 13. Identificarea pe hartă a siturilor de la Hăiești, jud. Gorj, zonă în care a fost identificată așezarea de epocă romană „Jidovi”. Sursa site DJC Gorj.

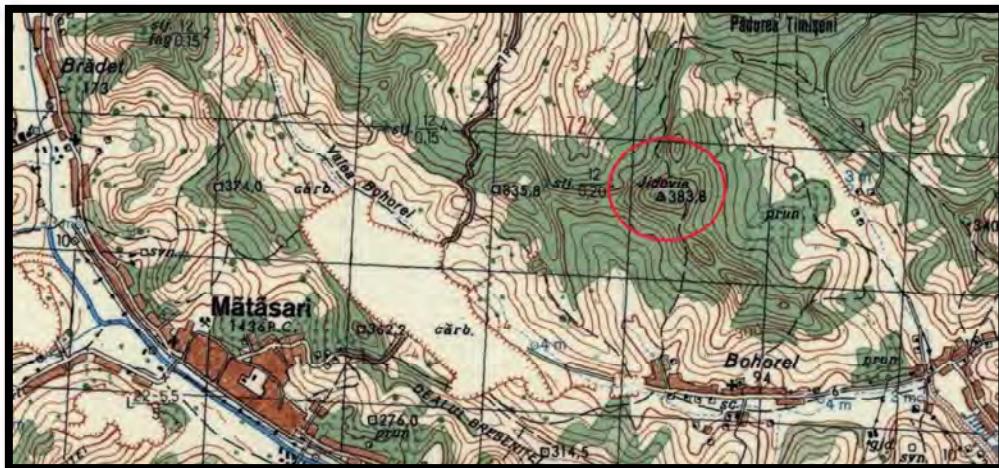

Fig. 14. Identificarea pe planurile directoare de targere ale armatei, la sud de satul Bohorel, UAT Drăgotești, jud. Gorj, a punctului „*Jidovia*„.

Scara harta 1:50.000. Suport cartografic

<https://portal.geomil.ro/arcgis/home/webmap/viewer.html?webmap=cce134f4a9694d9faa353983fbc15635>

Pe teritoriul satului Ianca Nouă, jud. Olt, se află „*Movila Jidovilor*„, situată spre nord-est de localitate (Al. Odobescu 1877: 10; I. N. Lahovari 1901/vol. 2: 100; O. G. Lecca 1937: 263;), are forma de trunchi de con, asemenea celei de la Castranova și face parte și aceasta dintr-un șir de măguri. Tot de la același autor aflăm că la nord de sat se găsesc niște gropi unde ar fi avut pe vremuri „*Tătarii*„, o „*seliște*„, (I. N. Lahovari 1901/vol. 3: 17). Toponimul „**SILÍŞTE, siliști**„, s. f. (învechit) este un loc pe care este sau a fost așezat un sat; vatra satului. (<https://dexonline.ro/definitie/seliste>).

În răspunsul primit de către Al. Odobescu de la învățătorul din localitate ca urmare a Chestionarului transmis în anul 1870 către autoritățile locale în vederea culegerii de informații despre antichitățile din România, apar primele informații despre acest loc:

„*in dreptulu acestei commune este una magura, care dicu co este scosa de Jidovi d in pamentu, si care se chiama si Magura a Jidov a, coci loculu cu groapa de unde au scos o se cunoscse si astadi, care este spre resaritu de dinsaș acea gropă de unde este scos a magura este foarte mare... este in forma unui con trunchiatu. Diametru la base are 7 stanjeni si inaltimea ei este de 4 stanjeni,*„, (Al. Odobescu 1877: 10, nota 11).

Probabil avem de a face cu o așezare și un tumul. Pe planurile directoare de tragere ale armatei și pe hărțile satelitare se observă ușor aceste structuri de la nord de sat care nu sunt singurele, numeroase alte movile aflându-se pe un deal cu numele de „*Dealul Înşiratele*„. La nord-vest de sat este și „*Măgura Turcioaicăi*„.

La sud de satul Văcarea, U.A.T. Dănești (jud. Gorj), se găsește Dealul *Jidovile* (I. N. Lahovari 1901/vol. 3: 100). În satul Bârzeiul (fost Bârzeiul de Pădure), Com. Licurici, jud. Gorj este o „*Vale a Jidovului*”, iar în satul Cartiu, UAT Turcinești, unul din cele două cătune se numea *Jidovina*. Pe teritoriul satului Cartiu au fost semnalate ziduri și monede romane (D. Tudor 1978: 226). Într-o monografie locală, punctul *Jidovina* este localizat pe o terasă la nord de sat, pe partea dreaptă a pârâului Cartiu, de către învățătorul Dănău Grigore. Au fost identificate oase, fragmente ceramice și urmele unor bordeie (<https://turcinesti.ro/prezentarea-comunei/istoricul-comunei/>).

Pe teritoriul satului Bârbătești, jud. Gorj, la vest de localitate, există un deal numit *Culmea Jidovina*. În zonă este semnalată o cetate în locul „*La Cochintă*”, (via lui Gheorghe Cochintă) și un drum numit „*Drumul jidovesc*”, loc în care au fost descoperite monede romane republicane din anul 134 a. Chr. (P. Gherghe 1986: 96).

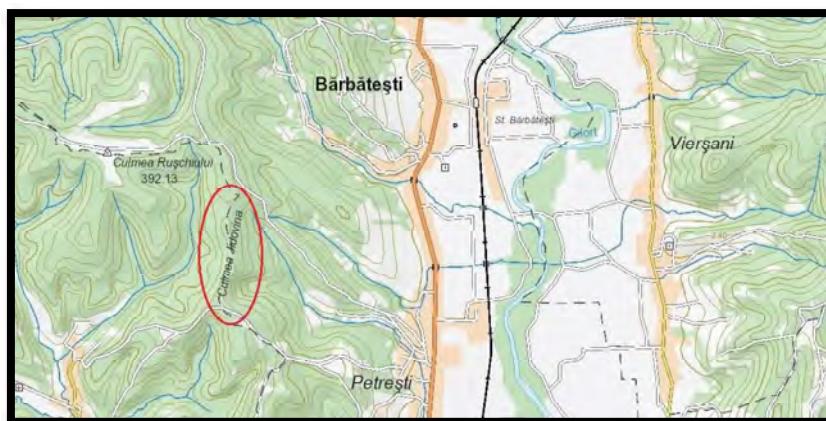

Fig. 15. Identificarea pe hartă a *Culmii Jidovina* de la Bârbătești, jud. Gorj.
Suport cartografic http://geoportal.gov.ro/viewers/ro_RO/index.html

Fig. 16. Identificarea *Culmii Jidovina* și a *Văii Jidovina* de la Bârbătești, jud. Gorj. Suport cartografic http://geoportal.gov.ro/viewers/ro_RO/index.html

În localitatea Godeni, U.A.T. Melinești, jud. Dolj există „*Piscul cu Jidovii*”, loc în care s-au descoperit vestigii eneolitice (cultura Sălcuța) și de epoca bronzului de tip Glina și Verbicioara (Gh. Popilian 1955: 309-311; Fl. Ridică 2000: 56). Acest sit de la Godeni se află pe versantul stâng al Vâlcelei Mari, zonă în care au fost descoperite și fosile de mamut, cal și cerb.

<http://ran.cimec.ro/sel.asp?descript=godeni-melinesti-dolj-situl-arheologic-de-la-godeni-piscul-cu-jidovi-cod-sit-ran-73148.02>

Locul *Jidovinele* pe care au fost semnalate ridicături de pământ pe deal, din fostul sat Pitulași, actual Bârda, U.A.T. Malovăț, deși nu l-am identificat încă pe teren, se află destul de aproape de Bobaița, localitate în care există o cetate dacică, o vale despărțind cele două sate. Există posibilitatea ca acest loc să fie în strânsă legătură cu fortificația dacică, acolo aflându-se poate chiar necropola aferentă cetății. Consultând Planul Urbanistic al U.A.T. Malovăț, aflat la Direcția Județeană pentru Cultură Mehedinți și avizat în anul 2003 am identificat menționat, în memoriul general, existența la est de satul Valea Boierească (fost 23 August) a punctului „*Jidovinele*”, ce are o suprafață de 1500mp (PUG Malovăț 2003: 10). O informație de la D. Tudor arată că acest loc (numit de el „*Jidovii*”) se găsește pe Dealul Bisericii loc în care au fost descoperite morminte de la Septimius Severus (D. Tudor 1978: 220).

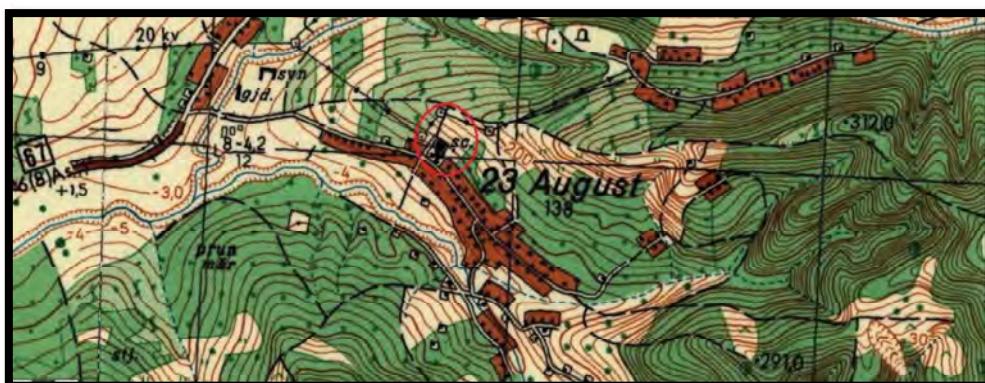

Fig. 17. Identificarea Dealului Bisericii din satul 23 August, UAT Malovăț, jud. Mehedinți, zonă în care se află punctul „*Jidovii*”.

Scara 1:25.000. Suport cartografic

<https://portal.geomil.ro/arcgis/home/webmap/viewer.html?webmap=cce134f4a9694d9faa353983fbc15635>

În satul din apropiere, Lazu, U.A.T. Malovăț, în zona Cracul Poienii cu Cerul se află o groapă mare, de formă rotundă, ce se numește „*La Jidovi*”, (G. Aldescu-Aldea, M. E. Ciurel 2015: 20) iar la est de Lazu se află *Valea Jidovilor* ce poate fi identificată pe planurile militare de tragere ale armatei. În această peșteră a fost închis un *jidov* sau un „*uriaș*”, (N. Densușianu 1913/reeditată 1987: 129).

Prin urmare, cum vestigii atribuite în special dacilor au fost găsite mereu în asociere cu aceste toponime, suntem probabil în fața unui alt toponim/loc ce trebuie evaluat și diagnosticat arheologic.

Fig. 18. Cetatea de la Bala de Sus, Com. Bala punct „*La Fântână*,..

Fig. 19. Identificarea pe hartă, la sud de satul Castranova, jud. Dolj, a punctelor „*La Morminte*,.. Topo 1:50.000. Suport cartografic <https://portal.geomil.ro/arcgis/home/webmap/viewer.html?webmap=cce134f4a9694d9faa353983fbc15635>

Un alt loc pentru care pledez în favoarea existenței unei necropole dacice este dat de toponimul „*Dealul Jidovana*,“ care se află la limita U.A.T.

Bala, în apropiere de satul Firizu, com. Ilovăț din județul Mehedinți. Referințele istoriografice arată că, pe o ridicătură înaltă ce este înconjurată de un ogăș al Mănăstirii, se găsesc ruinele unei mănăstiri. La cca. 300m de aceste ruine se află morminte înconjurate cu lespezi de piatră având la capătul dinspre vest câte un bolovan mare. La râpa înaltă se văd alte oseminte care ar fi probabil dacice și un drum străvechi (I. N. Lahovari 1900: 52, vol. 3). Recente descoperiri arheologice au evidențiat faptul că, pe malul Pârâului Coșuștea, în satul Dâlbocița, com. Ilovăț, jud. Mehedinți, pe o înălțime se află o cetate dacică. Prin urmare necropola ar putea fi cea de la Firizu, loc ce trebuie cercetat arheologic.

Fig. 20. Identificarea pe hartă a „Dealului Jidovana”, U.A.T. Bala, jud. Mehedinți.

Suport cartografic http://geoportal.gov.ro/viewers/ro_RO/index.html

Fig. 21. Dealul Cetate și fortificația dacică „*Cetatea*„, care domină Valea Coșuștei, sat Dâlbocița, jud. Mehedinți.

Suport cartografic http://geoportal.gov.ro/viewers/ro_RO/index.html

Catalog aşezări cercetate

BUCOVĂT, Com. BUCOVĂT (Jud. Dolj)

a. „*La Jidovii*,“

b. Aşezare fortificată cu șanț și val de apărare pe partea de vest, ce a funcționat în sec. V-III a. Chr. Situl se află pe Valea Albă, la 2,7km nord-vest de Bucovăt, în Pădurea Bucovăt, pe partea stângă a drumului DJ552 ce merge de la Bucovăt spre Lazu, pe un bot de deal aflat la cca. 1km de drum. Pentru a ajunge la sit, după ce treci de firmele Europrotect Safety și Oltex SRL (cca. 500m), se intră pe primul drum de pe partea stângă a DJ552 prin pădure. Valul de pământ se află în partea de vest a aşezării și are 120m lungime. Este construit din turte de pământ uscate la soare amestecate cu vălătuci, cărbune, etc.

c. I. N. Lahovari 1901: 345; O. G. Lecca 1937: 92-93; D. Berciu 1939: 204; G. Macovei 1959: 351-353, fig. 1; O. Toropu 1973; Fl. Preda 1980: 61; Gh. Popilian 1981: 45; P. Gherghe 1997; *Idem* 1999: 63; *Idem* 2001:65; T. Rădulescu, E. Brezeanu 2001: 87; D. Măndescu 2010: 26; .V. V. Zirra 2012: 190-200; V. Cărăbiși 2015: 18; L. Popescu Vava, C. Ceacîru 2015-2016: 190; C. Borangic 2017:102.

<http://ran.cimec.ro/sel.asp?descript=bucovat-bucovat-dolj-situl-arheologic-de-la-bucovat-la-jidovii-cod-sit-ran-69973.02>

Fortificația geto-dacică de la Bucovăt-Jidovi (producție Radio Oltenia Craiova și Muzeul Olteniei Craiova. Informații de specialitate dr. Dorel Bondoc, arheolog expert). https://www.youtube.com/watch?v=7LDaD9ak_d0

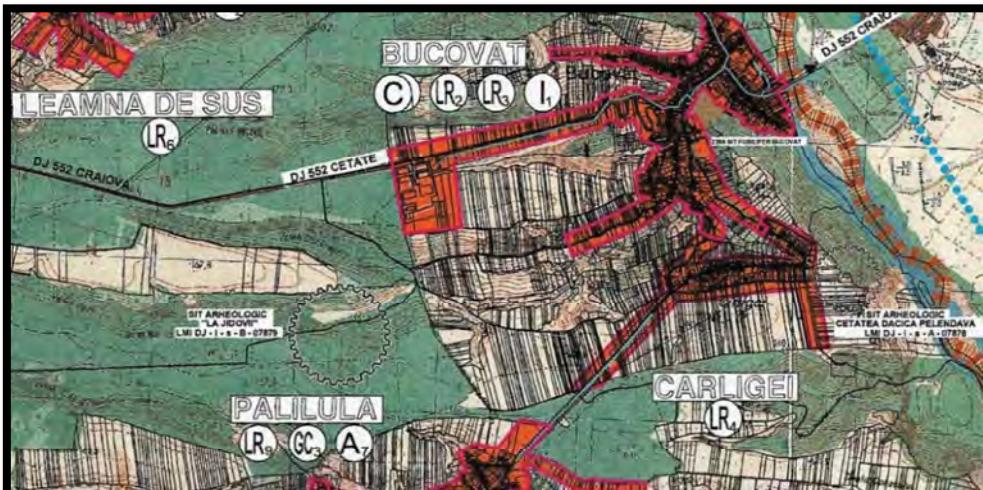

Fig. 22. Localizarea cetății dacice de la Bucovăt, jud. Dolj,
punct „*La Jidovi*.“ Sursă plan

<http://primaria-bucovat.ro/wp/wp-content/uploads/2016/03/PLANUL-URBANISTIC-GENERAL-AL-COMUNEI-BUCOVAT-JUDETUL-DOLJ.pdf>

Sat COTOFENII DIN DOS, UAT COTOFENII DIN DOS (Jud. Dolj)

a. „Cetatea Jidovilor,” sau „La Jidovi,”.

b. Așezare fortificată situată pe „Dealul Sfârcioaia,” ce are două piscuri „Botu Mare” și „Botu Mic”, la 3km vest de sat, cu două nivele de locuire din sec. IV-III/II a. Chr. Pe latura de vest a fost descoperit un zid de cărămizi cu două paramente și emplecton ce a fost completat ulterior cu un val de pământ. Au fost identificate și vestigii sporadice din sec. I a. Chr.-I p. Chr. Situl are și vestigii preistorice ale culturilor Sălcuța și Coțofeni.

În anul 1918, C. Schuchhardt și Rubensohn realizează săpături la Coțofenii din Dos, în punctul „Botul Mic,” ce sunt extinse ulterior, în anul 1919, de către I. Andrieșescu și Șt. Ciuceanu și la punctele „Botul Mare,” și „Cetățuia,”. P. Gherghe crede că în „Botul Mic/Cetății,”, aflat spre satul Potmelțu ar fi o a doua cetate dacică din sec. II a. Chr.

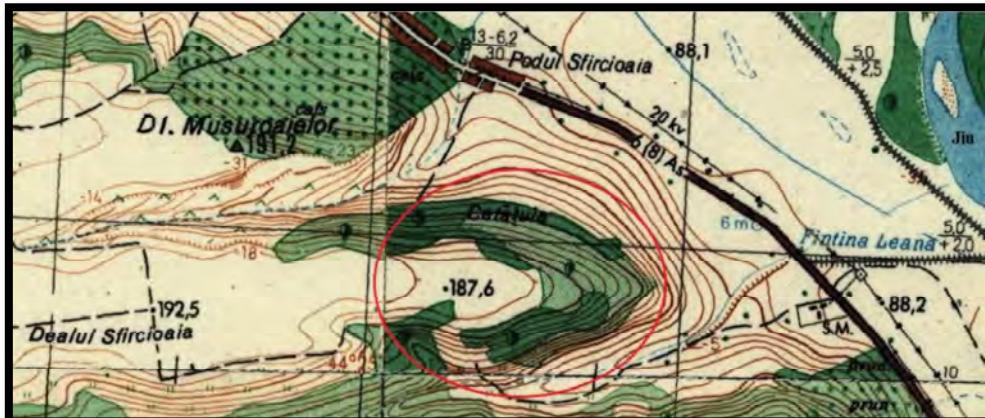

Fig. 23. Localizarea cetății dacice de la Coțofenii din Dos, jud. Dolj.

Scara 1:25.000. Suport cartografic

<https://portal.geomil.ro/arcgis/home/webmap/viewer.html?webmap=cce134f4a9694d9faa353983fbc15635>

La 1901 I. N. Lahovari menționa că pe laturile de est, nord și sud cetatea este înconjurată de o vale adâncă de 20m iar zidurile sunt dispuse, două în latul cetății și unul în lungul ei. Inventar arheologic deosebit – o fibulă linguriță, vase ceramice grecești, monede, etc.

c. I. N. Lahovari 1901: 342; C. Schuchhardt 1930: 184-188; O. G. Lecca 1937: 159; G. Macovei 1959: 353; V.V. Zirra și al. 1993: 137, fig. 41/8; M. Babeș 1997: 199-236; P. Gherghe 1999: 34; D. Măndescu 2010: 62-63; P. Gherghe, L. Amon 2010: 53; V.V. Zirra 2011a: 500-505; *Idem* 2012: 190-200; P. Gherghe 2013: 162-163; V. Cărăbișă 2015: 27-28; L. Popescu Vava, C. Ceacîru 2015-2016: 193; V. V. Zirra 2017: 241; C. Borangic 2017:102; C. N. Pătroi 2019: 35-36.

<http://cimec.ro/Arheologie/SiteNaeni/cotofeni.htm>.
<http://ran.cimec.ro/sel.asp?descript=cotofenii-din-dos-cotofenii-din-dos-doljsitul-arheologic-de-la-cotofenii-din-dos-cetatea-jidovilor-cod-sit-ran-71929.01>

<https://arheologiaolteniei.wordpress.com/2019/12/31/preistoria-olteniei-siturile-culturii-cotofeni-oltenia-prehistory-the-sites-of-the-cotofeni-culture/>

Sat MORUNGLAV, UAT MORUNGLAV (Jud. Olt)

a. „*Piscul cu Jidovi*,“

b. Pe Dealul Jidovilor din stânga râului Olteț, pe Valea Mănăstirii, la nord-est de sat, se află o cetate dacică. În partea de nord este are o fortificație compusă din sănț și val de pământ. Datează din sec. V-III a. Chr.

c. O. Toropu 1969-1970: 5-6; Fl. Preda 1980: 61; C. Preda 1986: 114; P. Gherghe 2001: 81; D. Măndescu 2004: 33-37; *Idem* 2010: 110-111; P. Gherghe 2012: 16; V. Cărăbișă 2015: 43; C. Borangic 2017:103.

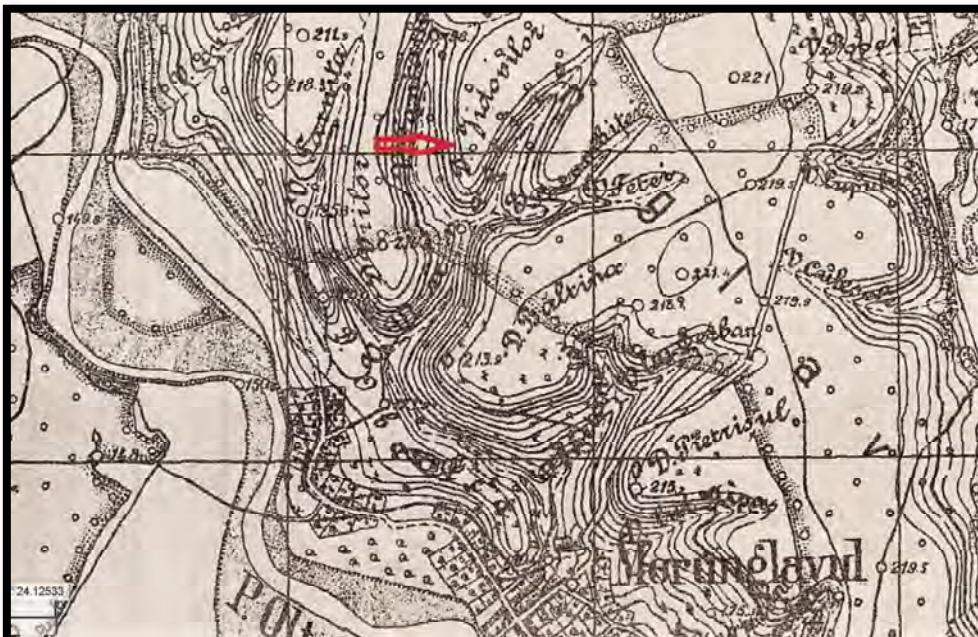

Fig. 24. Localizarea sitului dacic de la Morunglav, jud. Olt, punct „*Piscul cu Jidovi*,“ pe planurile directoare de trageri ale armatei. Suport cartografic

<http://map.cimec.ro/Mapserver/#>

Catalog asezări reperate

BALA DE SUS, Com. BALA (Jud. Mehedinți)

a. „*Dealul Cetățuii*,“

b. La nord-vest de sat, pe un promontoriu fortificat natural pe trei laturi, se află o aşezare dacică de sec. IV-III a. Chr. Probabil necropola se află pe dealul *Mormântul Jidovului*.

c. D. Tudor 1978: 313; P. Gherghe 1999 c: 58; *Idem* 2001: 18; R. A. Popa, F. C. Popa 2004: 52, 163; V. Cărăbișă 2015: 13.

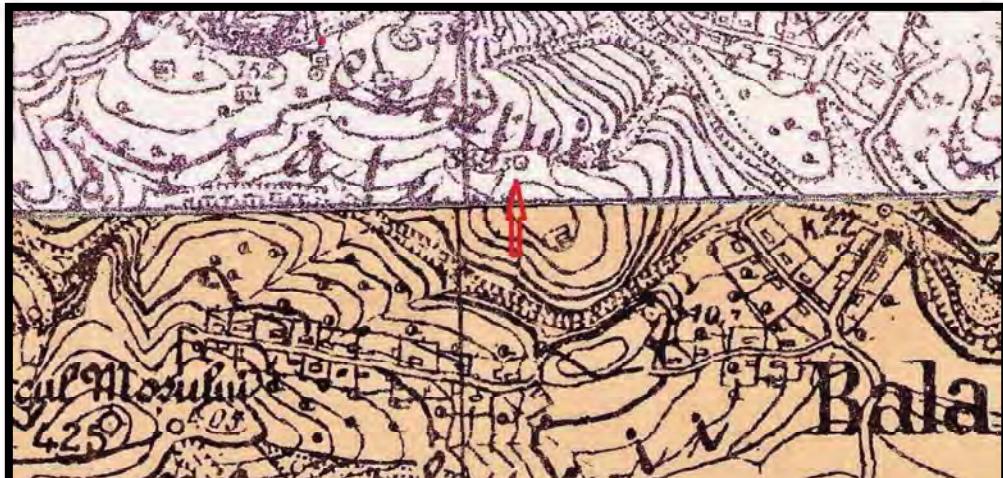

Fig. 25. Localizarea sitului dacic „*Cetățuia*„, de la Bala de Sus, Com. Bala, pe planurile directoare de tragere. Identificare de C. N. Pătroi cu ajutorul suportului cartografic <http://map.cimec.ro/Mapserver/#>

Fig. 26. Sitului dacic „*Cetățuia*„, de la Bala de Sus, Com. Bala, jud. Mehedinți.

BALOTEŞTI, U.A.T. IZVORUL BÂRZII (Jud. Mehedinți)

a. „*Martalogi*,..

b. Cetate dacică cu ziduri de piatră. Tot aici se află și morminte dacice cunoscute de localnici cu numele „*mormintele Uriashilor sau Jidovilor*„. Acest loc se află între satele Balotești și Schintieiești. În același loc au fost semnalate și vestigii de perioadă romană.

c. C. Boliac 1873: 158-168; I. N. Lahovari 1901: 219, 87– vol. 4; N. Densușianu 1913/reeditat 1987: 129; O. G. Lecca 1937: 46, 321; D. Berciu 1939: 190, 202; D. Tudor 1978: 219; P. Ciobanu 1996: 15; P. Gherghe 1999 c: 58; *Idem* 2001: 12; D. A. Măndescu 2001: 18; R. A. Popa, F. C. Popa 2004: 50, 52; T. Părpăuță 2006: 251; P. C. Gherghe, R. A. Popa 2013: 74; V. Cărăbișă 2015: 13; C. Borangic 2017:103.

LAZU, U.A.T. TERPEZIȚA (Jud. Dolj)

b. Așezare dacică nefortificată din sec. IV a. Chr. În Colecția „*Alexandru și Aristeia Aman*„, de la Muzeul Olteniei Craiova se află o tetradrahmă de tip Filip al II-lea descoperită în această localitate și datată cca. 323-316 a. Chr. La Muzeul Olteniei se află și doi denari romani republicani ce provin tot din sat. O. G. Lecca amintește de faptul că prin sat trecea Brazda lui Novac și că există o „*Cetățuie a Jidovei*„, (O. G. Lecca 1937: 306).

c. D. Berciu 1939: 187, 190; P. Gherghe 1997: 48; *Idem* 2001: 77; V. Cărăbișă 2015: 42.

POLOVRAGI, U.A.T. POLOVRAGI (Jud. Gorj)

a. „*Oborul Jidovilor*„.

b. Pe un vârf de munte, fără a menționa care, sunt semnalate de către Al. Ștefulescu morminte dacice. Acestea sunt apărate de un sănț uriaș situat la 15m mai jos de vârf. Probabil sunt în legătură cu „*Cetățuia*„, dacică de pe Platoul Padăș.

Acest punct se află pe versantul muntelui „*Piatra Polovragilor*”, deasupra peșterii Polovragi și se ajunge acolo trecând prin *Șaua Crucii*.

c. Al. Ștefulescu 1906: 156;

TETOIU, U.A.T. TETOIU (Jud. Vâlcea)

a. „*Piscul cu Jidovi*, sau „*Piscul Șasa*„.

b. Fortificație dacică. Din localitate au fost recuperate și trei tezaure monetare de argint. De semnalat ca au fost recuperate 140 monede dacice de tip *Larissa*.

c. P. Gherghe 2001: 117; V. Cărăbișă 2015: 71.

BIBLIOGRAFIE

Aldescu-Aldea G., Ciurel M. E.

2015 – **Cronica satului Lazu din Mehedinți.** Editura Autograf MJM, Craiova.

Babeș M.

1997 - *Despre fortificațiile „Cetății Jidovilor” de la Coțofenii din Dos.* Studii și Cercetări de Istorie Veche și Arheologie, 48, 3, p. 199-236.

Barutcieff S. M.

2007-*Frumusețea sălbaticului. Despre alteritatea diformă în imaginariul Europei Centrale și Răsăritene.* Andi Mihalache, Adrian Cioflâncă ed., In medias res. Studii de istorie culturală, Ed. Universității „Al. I. Cuza”, Iași, p. 43-56.

Bărcăcila Al.

1937 – *Comunicări. Bărboiu. Botoșești-Paia.* Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice, An XXX, fascicula 93, iulie-septembrie, p. 131-136.

Berciu D.

1939 - **Arheologia preistorică a Olteniei.** Craiova.

Boliac C.

1869 – **Excursiune arheologică în anul 1869.** Bucuresci.

Borangic C.

2017 – **Seniorii războiului în lumea dacică. Elite militare din secolele II a. Chr.–II p. Chr. în spațiul carpato-dunărean.** Editura ISTROS a Muzeului Brăilei „Carol I.”, ISBN 978-606-654-254-8.

Cărăbiși V.

2015 a – **Forme de habitat și fenomen funerar în Oltenia în cea de a doua epocă a fierului (sec. IV a. Chr.–sec. I p. Chr.).** Academia Română. Centrul de Studii Transilvane Cluj-Napoca.

Ciobanu P.

1996 – **Plaiul Cloșani.** Vol. IV. Centrul creației Populare Mehedinți.

Crăciunescu G.

2004 – **Cultura Verbicioara în jumătatea vestică a Olteniei.** Editura MJM, Craiova.

Davidescu M.

1980 – **Drobeta, secolele I-VII e.n.** Editura Scrisul Românesc, Craiova.

Densușianu N.

1913 – **Dacia preistorică.** Reeditată în 1987 la Editura Enciclopedică.

Gherghe P.

1986 – *Repertorierea informațiilor și descoperirilor arheologice pentru epoca geto-dacică, din județul Gorj.* Litua. Studii și Cercetări, III, p. 89-124.

1997 – **Așezări și cetăți din Oltenia.** Editura Universitară, Craiova.

- 1999 - *Relațiile economice ale geto-dacilor din Oltenia cu lumea elenistică și romană*. Oltenia. Studii și comunicări. XI, Craiova, p. 33-40.
- 2001 - Repertoriul informațiilor și descoperirilor arheologice din Oltenia. Epoca Latene.** Editura Universitară, Craiova.
- 2012 – *Repertoriul arheologic al județului Olt: Epoca geto-dacă*. Muzeul Oltului, 2, p. 9-20.
- Gherghe P., Amon L.**
- 2010 - **Istoria Craiovei. Mărturii arheologice și numismatice (mileniul VII a. Chr.- secolul XV p. Chr.)**. Editura Universitară, Craiova.
- Gherghe P., Câșlaru C.**
- 2013 – *Un cap de statuie romană descoperit la Săcelu, jud. Gorj*. SCIVA, Tom 64, NR. 3-4, p. 347-353.
- Gherghe P. C., Popa R. A.**
- 2013 – **Repertoriul informațiilor și descoperirile arheologice din județul Mehedinți**. Editura Sitech, Craiova.
- Lahovari I., Brătianu C. I., Tocilescu Gr.**
- 1901 – **Marele Dicționar Geografic al României**. București.
- Lecca O. G.**
- 1937 – **Dicționar istoric, arheologic și geografic al României**. Editura Universul, București.
- Macovei G., Vulpe Al.**
- 1959 – *Cercetările de la Bucovăț*. Materiale și Cercetări Arheologice, 5, p. 351-354.
- Măndescu D.**
- 2010 – **Cronologia perioadei timpurii a celei de a doua epoci a fierului (sec. V-III a. Chr) între Carpați, Nistru și Balcani**. Editura Istros a Muzeului Brăilei.
- Părpăuță T. D.**
- 2006 - **Moneda în Dacia preromană. Secolele IV a. Chr.-I p. Chr.** Editura Trinitas, Iași.
- Pătroi C. N.**
- 2019 – **Preistoria Olteniei: siturile culturii Cotofeni**. Drobeta Turnu Severin. ISBN 978-973-0-30954-6.
<https://arheologiaolteniei.wordpress.com/2019/12/31/preistoria-olteniei-siturile-culturii-cotofeni-oltenia-prehistory-the-sites-of-the-cotofeni-culture/>
- 2020 - **Brazda lui Novac în Oltenia. Tronsonul de Nord**. Drobeta Turnu Severin. ISBN 978-973-0-31280-5.
<https://arheologiaolteniei.wordpress.com/2020/02/13/brazda-lui-novac-in-oltenia-tronsonul-de-nord-autor-catalin-nicolae-patroi-an-aparitie-2020/>
- Plopșor C. N.**
- 1927 – *Troianul – Istoriciul cercetărilor istoricilor români și străini cu privire la această chestiune (până la 1900)*. Arhivele Olteniei, nr. 4, p. 69-80.

Popa A. R., Popa F. C.

2004 – **Civilizații antice în județul Mehedinți (sec. XIII a. Chr.-sec. IV p. Chr.).** Editura MJM, Craiova. ISBN 973-680-041-5.

Popescu Vava L., Ceacâru C.

2015-2016 – *Câteva informații cu privire la Chestionarul lui C. S. Nicolaescu Plopșor adresat primăriilor din județul Dolj.* Oltenia. Studii și Comunicări. Arheologie-Istorie, vol. XXII-XXIII, p. 185-212.

Popilian Gh.

1955 – *Cercetări arheologice de suprafață la Godeni, reg. Craiova.* SCIV, Tom VI, nr. 1-2, p. 309-311.

1978 – *Un nou tezaur de monede republicane descoperit în Oltenia.* Drobata, 3, p. 33-46.

Preda C.

1986 – **Geto-daci din Bazinul Oltului Inferior. Dava de la Sprâncenata.** Biblioteca de Arheologie, XLVII, Editura Academiei R.S. R., București.

Preda Fl.

1980 – *Tipuri de așezări geto-dace în Oltenia.* Drobata. IV, p. 59-72.

Rădulescu T., Brezeanu E.

2001 – *Tezaurul de denari romani republicani descoperit la Craiova-strada Bucovățului.* Oltenia. Studii și Comunicări, XIII, p. 87-89.

Ridiche Fl.

2000 – *Noi date privind cunoașterea culturii Verbicioara. (Partea I).* Oltenia. Studii și Comunicări. Arheologie-Istorie. Craiova, vol. XII, p. 41-73.

Schuchhardt C.

1930 - *Der Schulenburg bei Cotzofeni und andere dakische Burgen.* Schumacher Festschrift, Mainz, p. 184-188.

Stroe R., Peptenatu D.

2011 – **Dicționarul geografic al județului Mehedinți.** Editura Fundației Scrisul Românesc, Craiova.

Ştefulescu Al.

1906 – **Polovragii.** Târgu-Jiu.

Toropu O.

1969-1970 - *O așezare fortificată și arme din epoca Latène descoperite în Oltenia.* Studii și materiale de muzeografie și istorie militară (SMMIM), 2-3, p. 5-7.

1972 - *Așezări antice la Mofleni și în împrejurimi.* Mitropolia Olteniei, XXIV, nr.9-10, sept.-oct., p. 700-708.

1973 – *Câteva date despre așezarea întăritura de la Cârligei-Bucovăț.* Studii și materiale de muzeografie și istorie militară (SMMIM), 6, p. 3-11.

1975 – *Așezări geto-dacice la Craiova.* Analele Universității din Craiova, p. 81-85.

Tudor D.

1968 – **Oraşe, târguri şi sate în Dacia romană**. Editura Ştiinţifică, Bucureşti.
1978- **Oltenia romană**. Ediția IV, Editura Ştiinţifică, Bucureşti.

Ungureanu I. M.

2000 – **Elemente toponimice din Mehedinți**. Centrul Județean al Creației Populare Mehedinți. Drobeta Turnu Severin.

V. Zirra, N. Conovici, G. Trohani, P. Gherghe, P. Alexandrescu, Gh. Gâta, V. V. Zirra, 1993 - *La station fortifiée de "Cetatea Jidovilor" (Cotofenii din Dos, dép. de Dolj)*, Dacia 37, 1993, 79-157.

Zirra V. V.

2011 - *Comentarii referitoare la problema fortificațiilor cu materiale de construcție arse din sud-vestul României*, D. Măgureanu, D. Măndescu, S. Matei (ed.), Archaeology. **Making of and practice. Studies in honor Mircea Babeș at his 70th anniversary**, Pitești, p. 145-152.

2011a-*About the Problem of the Fired Materials Fortifications in Southwestern Romania. Recent Researches in Tourism and Economic Development*. p. 500-505. ISBN: 978-1-61804-043-5

2012 - *Controversies and comments regarding some fortifications and construction techniques with burnt materials from southwestern Romania*. International Journal of Energy and Environment, 2, 6, p. 190-200.

2017 – **Fibulele de schemă La Tene din România**. Editura Scrisul Românesc, Craiova.

XXX 2010 – **Micul Dicționar Academic**. Ediția a II-a, Academia Română, Institutul de Lingvistică, Editura Univers Enciclopedic, Bucureşti.

<http://ran.cimec.ro/sel.asp?descript=bala-de-sus-bala-mehedinti-asezarea-latene-de-la-bala-de-sus-la-fantana-cod-sit-ran-110312.01>

ILUSTRATIE

1

2

3

Fig. 1-3. Arme descoperite la Dâlbocița, com. Ilovăț, jud. Mehedinți.

1

2

Fig. 1-2. Măgura Jidovilor de lângă Ianca Nouă, jud. Olt, identificată pe planurile directoare de tragere ale armatei și pe imagine satelitară.

Suport cartografic <http://map.cimec.ro/Mapserver/#>

<https://www.google.com/maps/place/Ianca+237215/@43.8247783,24.2217087,1326m/data=!3m1!1e3!4m5!3m4!1s0x40ac91738d84be27:0xfc1911130ac94ef!8m2!3d43.7851773!4d24.1764269>

Plansa II

Situl „*Piscul cu Jidovii*„, din satul Godeni, U.A.T. Melineşti, jud. Dolj,
identificat pe pe imagine satelitară.
Suport cartografic Google Earth. Accesat 22.11.2019, ora 9.